

I malé obce dělají velké věci.

Novela rozpočtového určení daní: TOP 09 a Starostové plní své předvolební sliby.

CO ZMĚNA V ROZPOČTOVÉM URČENÍ DANÍ PŘINESE:

- LEPŠÍ PODMÍNKY PRO OSM MILIONŮ OBYVATEL V 6200 OBCÍCH ČESKÉ REPUBLIKY,
- STEJNÝ PŘÍSTUP STÁTU K MALÝM OBCÍM I VELKÝM MĚSTŮM,
- POSÍLENÍ SAMOSTATNOSTI MĚST A OBCÍ.

OTÁZKY A ODPOVĚDI:

CO JE ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ?

Města, obce, ale i stát a jiné subjekty dostávají do svých každoročních rozpočtů peníze ze společného „balíku“ sdílených daní (Co jsou sdílené daně? [Čtěte níže](#)). Pro obce tato částka znamená více než polovinu peněz, se kterými mohou hospodařit.

Zákon o rozpočtovém určení daní pak jednak stanovuje, podle jakého klíče si obce, kraje, stát a státní fondy celkovou sumu rozporcují, jednak i to, jak se následně peníze mezi konkrétní kraje a obce rozdělí.

Právě pravidla přerozdělování peněz mezi obce si zaslouží zásadní změnu. Změnu, která posílí samostatnost samospráv a nastaví v České republice konečně férový a transparentní systém.

PROČ CHCEME VĚCI MĚNIT?

Nevidíme důvod, proč by měly být všechny české obce a města diskriminovány ve prospěch pouhých čtyř největších metropolí. Přestože v Praze, Plzni, Brně a Ostravě žije jen pětina našich obyvatel, dostávají tyto téměř polovinu peněz ze společného „balíku“ sdílených daní. **I malé obce přitom dělají velké věci.**

Přerozdělování peněz mezi obce není v tuto chvíli férové. Zatímco Praha dostane za každého Pražana zhruba 30 000 korun, městečko se třemi tisíci obyvatel získá za jednoho občana v průměru pouhých 6800 korun. Téměř čtyřiapůlkrát méně! Ve vyspělých zemích by byl takový rozdíl nepřipustný.

Změna rozpočtového určení daní je proto zcela nezbytná. Současný systém totiž mnoha obcím neumožňuje, aby si udržely dostatečnou úroveň veřejných služeb a péče o své obyvatele. Starostové jsou pak například nuceni rozprodávat společný majetek, a to včetně bytového fondu. Taková opatření jsou pro občany jednoznačně nevýhodná a jsou jednou z motivací, proč TOP 09 o změnu v rozpočtovém určení daní usiluje.

Své vlastní změny pravidel navrhuje i ODS: „*Srovná-li se Kalouskův návrh zákona a návrh občanských demokratů, pak by v praxi malé obce přišly zhruba o tisícovku na hlavu v případě návrhu ODS oproti tomu, co navrhuje ministerstvo. **Obce do deseti tisíc obyvatel by dostaly celkem o 3 a tři čtvrtě miliardy méně, města do padesáti tisíc obyvatel o miliardu méně a teprve města nad padesát tisíc by si polepšila ve variantě ODS oproti Kalouskové. A zatímco Kalouskův návrh přináší jen trojnásobný rozdíl v daňových příjmech na hlavu mezi malou obcí a Prahou, u jedné z variant návrhu ODS je to až 3,6násobek,***“ píše Hospodářské noviny. **Více čtěte zde:** <http://www.top09.cz/co-delame/napsali-o-nas/vlada-se-v-tichosti-pre-kolik-penez-dostanou-obce-7964.html>.

JAK CHCEME VĚCI MĚNIT?

Všechny obce České republiky, vyjma čtyř největších metropolí, by dostaly do svých rozpočtů více peněz. A to podle nových kritérií, která připravilo Ministerstvo financí. Nejvíce by si polepšily v současnosti nejchudší obce, které mají 2000–10 000 obyvatel. Aby mohly tyto změny nastat, musí se změnit klíč, který rozhoduje o tom, kolik peněz která obec dostane.

Podle čeho se rozdělují peníze nyní: Praha, Brno, Ostrava a Plzeň mají speciální koeficienty, dále se zohledňuje prostý počet obyvatel, rozloha obce a přepočtený počet obyvatel (Jak jsou tato kritéria započítávána? [Čtěte níže.](#))

TOP 09 usiluje o změnu, která pravidla pro přerozdělování peněz přizpůsobí ve prospěch téměř všech českých obcí. Nově se například bude zohledňovat počet žáků v mateřských a základních školách. I díky dalším změnám **bude posílena samostatnost obcí.** Do společného „balíku“ sdílených daní se totiž kromě dotací na základní a mateřské školy převede dalších 7 miliard korun z národních dotačních programů.

Praha, jako hlavní město České republiky, nepřijde o svůj zvláštní koeficient, ostatní metropole ano. Všechna čtyři sídla budou ale přicházet o doposud nespravedlivě přidělované peníze, Praha o 2,2 miliardy, ostatní města o zhruba 900 milionů každé. Aby však bylo zamezeno jakýmkoli komplikacím, bude toto snižování postupné.

SPOČÍTEJTE SI SAMI, JAK SE ROZPOČET VAŠÍ OBCE ZMĚNÍ!

Pokud se zajímáte o dění ve Vašem městě či obci, můžete si sami ověřit, co pro Vás bude změna v rozpočtovém určení daní znamenat. Na serveru www.obcelidem.cz jsme pro Vás připravili unikátní kalkulačku, která Vám ukáže, kolik každá obec ze sdílených daní získává nyní a kolik by dostávala po zavedení novely Ministerstva financí.

CO BY VÁS MOHLO NAPADNOUT A CO JE TŘEBA VYSVĚTLIT:

PRAZE BY SE NEMĚLO BRÁT, PROTOŽE JE ZÁROVEŇ KRAJEM.

Praha je bezesporu výjimkou. Dostává proto vlastní prostředky nejen jako město, ale i jako kraj. Zároveň jí bude v novele zákona o RUD stále ponechán, jako jedinému městu, speciální koeficient.

PRIMÁTOŘI OSTRAVY, PLZNĚ, BRNA I PRAHY HROZÍ, ŽE BUDOU MUSET KVŮLI NOVELE RADIKÁLNĚ ZDRAŽIT MĚSTSKOU DOPRAVU, ZAVŘÍT DIVADLA A JINÁ MĚSTSKÁ ZAŘÍZENÍ.

Primátoři straší veřejnost. V Olomouci, Českých Budějovicích či Hradci Králové funguje městská hromadná doprava i jiná zařízení, ačkoli mají mnohem menší příjmy na jednoho obyvatele. Plzeň, Brno i Ostrava si jednoduše za 10 let zvykly na vysoké příjmy a nyní nechtějí přejít na zodpovědný režim hospodaření ostatních velkých měst.

SNÍŽENÍ PŘÍJMŮ VELKÝCH MĚST OHROZÍ JEJICH INVESTICE.

Praze se sníží daňové příjmy asi o 6 %. Při rozumném hospodaření a bez excesů, které provázely medializované předražené zakázky jako tunel Blanka či Opencard, nebude pro Prahu problém se s tímto vypořádat. Kromě toho se po čtyři roky navrhuje postupně snižující se kompenzace, aby se mohlo plynule přejít na nový režim hospodaření. Podobný kompenzační mechanismus je naplánován i pro Brno, Ostravu a Plzeň. I v těchto městech lze nalézt spoustu neefektivních výdajů a různých kauz.

VELKÝM MĚSTŮM BY SE NEMĚLO BRÁT, PROTOŽE PRO OKOLNÍ OBYVATELE ZAJIŠTĚJÍ SLUŽBY.

Totéž se dá ale říci opačně. Menší města či venkovské oblasti nejsou jen noclehárnou metropolí. Zajišťují pro ně zase jiné služby, a to především v oblasti rekreace a životního prostředí. Spousta lidí s trvalým bydlištěm v metropolích navíc žije v přilehlých menších obcích. A za tyto za ně žádné příspěvky nedostávají.

Migrace za zaměstnáním je přirozená. Čtyři největší česká města si se svými nadstandardními příjmy mohla dovolit do tvorby pracovních míst investovat. Až se nyní příjmy z RUD rozdělí spravedlivě, o pracovní místa budou moci pečovat všechny obce.

CHCETE VĚDĚT VÍC?

CO JSOU SDÍLENÉ DANĚ?

Jedná se o daně, jejichž výnos se rozděluje mezi různé subjekty veřejného sektoru (stát, obce...) podle určitého klíče. V našem případě jde o **příjmy obcí**:

- 21,4 % z celostátního výnosu DPH,
- 21,4 % z celostátního výnosu daně z příjmů fyzických osob (DPFO) ze závislé činnosti (zaměstnanců) a funkčních požitků,
 - dalších 1,5% z této daně se mezi obce dělí podle místa výkonu práce zaměstnanci (podle podílu na počtu zaměstnanců v ČR),
- 21,4 % z celostátního výnosu DPFO vybírané srážkou (např. úroky, dohody o provedení práce),
- 21,4 % z 60 % celostátního výnosu DPFO od OSVČ (podnikatelů),
 - dalších 30 % výnosu ze záloh podnikatele dle trvalého bydliště,
- 21,4 % z celostátního výnosu daně z příjmů právnických osob (hlavně podniků).

JAK SE SDÍLENÉ DANĚ ROZDĚLUJÍ MEZI OBCE?

Výše uvedené daně představují více než **polovinu příjmů obecních rozpočtů**. Příjmy pro obce se rozdělují na základě následujících kritérií:

- Praha, Brno, Ostrava a Plzeň mají speciální koeficienty,
- 3 % prostý počet obyvatel, resp. podíl počtu obyvatel obce na celkovém počtu obyvatel v ČR,
- 3 % rozloha obce, resp. její podíl na rozloze ČR,
- 94 % dle přepočteného počtu obyvatel; zde se počet obyvatel násobí koeficienty dle čtyř velikostních kategorií.

Kromě toho existují dva motivační prvky:

- dalších 30 % výnosu ze záloh DPFO od OSVČ dle trvalého bydliště je příjmem rozpočtu konkrétní obce,
- dalších 1,5 % DPFO ze závislé činnosti se dělí dle podílu počtu zaměstnanců na celkovém počtu zaměstnanců v ČR.

DOPADY NOVELY RUD PODLE VELIKOSTNÍCH KATEGORIÍ MĚST A OBCÍ

Počet obyvatel obce:				Příjem na obyvatele (Ø za kategorii)		
OD	DO	Počet obcí	Počet obyvatel	Stávající systém	Návrh	Nárůst Pokles
1	100	494	35 087	9,1	10,5	1,4
101	200	1 056	157 814	7,9	9,5	1,6
201	500	1 978	649 257	7,4	9,2	1,8
501	1 000	1 340	944 823	7,1	9,2	2,1
1 001	2 000	708	987 316	6,9	9,2	2,3
2 001	5 000	395	1 198 772	6,8	9,2	2,4
5 001	10 000	142	970 204	7,1	9,2	2,1
10 001	20 000	69	969 037	7,7	9,2	1,5
20 001	50 000	42	1 238 144	8,3	9,2	0,9
50 001	100 000	15	1 055 958	9,4	9,7	0,3
100 001	150 000	2	201 987	9,8	9,8	0
OBCE ČR (bez Pr, Pl, Os a Br)		6 241	8 408 399			
Praha		1	1 249 026	29,6	27,8	-1,8
Plzeň		1	169 935	17,9	12,6	-5,3
Ostrava		1	306 006	17,9	14,9	-3
Brno		1	371 399	17,9	15,4	-2,5
OBCE ČR (celkem)		6 245	10 504 765			